

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Akmenės rajono savivaldybės tarybai

Akmenės rajono savivaldybės
administracijos direktoriui

IŠVADA DĖL AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS SKOLINIMOSI GALIMYBIŲ

2022 m. birželio 6 d. Nr. AIS-4
Naujoji Akmenė

Nuomonė dėl Akmenės rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą

Mes atlikome Akmenės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) skolinimosi galimybių vertinimą dėl ilgalaikės, ne daugiau kaip 694 202,99 Eur (šešių šimtų devyniasdešimt keturių tūkstančių dviejų šimtų dviejų eurų 99 centų), paskolos ėmimo investicijų projektams finansuoti.

Mūsų nuomone, Savivaldybė, imdama ilgalaikę paskolą investicijų projektams „Naujosios Akmenės sporto rūmų atnaujinimas ir sveikatingumo komplekso įrengimas adresu: Žemaitijos g. 2, Naujoji Akmenė“ ir „Akmenės rajono Ventos gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriaus „Berželis“ pastato atnaujinimas“ finansuoti, neviršys Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybių skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitų ir nepažeis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme ir Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklėse, patvirtintose Savivaldybės tarybos 2017 m. lapkričio 2 d. sprendimu Nr. T-210(E)¹ (toliau – Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklės), nustatytų savivaldybių skolinimosi principų².

Pagrindas pareikšti nuomonę dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą

Vertinimą atlikome vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) nuostatų³ 16.3 papunkčiu, Tarnybos 2022 metų veiklos planu⁴ ir remdamiesi Savivaldybės administracijos 2022 m. gegužės 18 d. raštu Nr. S-1095⁵. Esame nepriklausomi nuo vertinamo subjekto pagal Savivaldybių kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintas Tarnybos valstybės tarnautojų tarnybinės etikos taisykles bei laikėmės kitų minėtame kodekse ir taisyklėse nustatytų etikos reikalavimų.

Mes manome, kad surinkti vertinimo įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei dėl galimybės Savivaldybei prisiimti naujus skolinius įsipareigojimus pagrįsti.

¹ Savivaldybės tarybos 2017 m. lapkričio 2 d. sprendimas Nr. T-210(E) „Dėl Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių patvirtinimo“

² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktas; Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių 6 punktas

³ Tarnybos nuostatai, patvirtinti Savivaldybės tarybos 2018 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. T-167 „Dėl Tarnybos nuostatų patvirtinimo“

⁴ Tarnybos 2022 metų veiklos planas, patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus 2021 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. V-15 „Dėl Tarnybos 2022 metų veiklos plano patvirtinimo“

⁵ Savivaldybės administracijos 2022 m. gegužės 18 d. raštas Nr. S-1095 „Dėl Savivaldybės kontrolieriaus išvados“

Vadovybės atsakomybė už skolintų lėšų apskaitą, naudojimą, grąžinimą ir informacijos apie jas pateikimą

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už tokios vidaus kontrolės sukūrimą, kuri užtikrintų, kad:

- Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai būtų apskaityti ir finansinės ataskaitos apie juos sudarytos be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos;
- Savivaldybės vardu pasiskolintos lėšos būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį;
- skolintos lėšos būtų grąžintos laiku, palūkanos sumokėtos sutartyse numatytais terminais;
- Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai būtų pateikta patikima, išsami ir teisinga informacija, duomenys ir dokumentai, reikalingi Savivaldybės skolinimosi galimybių vertinimui atlikti.

Auditoriaus atsakomybė už vertinimą

Mūsų pareiga, remiantis atliktu vertinimu, pareikšti nuomonę dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą.

Nuomonės dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą pagrindimas

Vertinimo kriterijai

Lietuvos Respublikos teisės aktai nereglamentuoja savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos teikiamos išvados dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis formos, turinio ir apimties, nėra parengtos savivaldybių skolinimosi galimybių vertinimo metodikos, todėl rengiant šią išvadą apsiribota Savivaldybės skolinimosi teisėtumo vertinimu, t. y. analizuotas Savivaldybės skolinimosi atitikimas imperatyvioms teisės normoms. Skolinimosi teisėtumas vertintas analizuojant atitiktį teisės aktų nuostatomis, reglamentuojančioms savivaldybių skolinimąsi:

- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsniui;
- Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsniui;
- Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsniui;
- Savivaldybių skolinimosi taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345⁶ (toliau – Savivaldybių skolinimosi taisyklės), 4 punktui;
- Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių 6 punktui.

Ketinama imti ilgalaikę paskolą neviršys Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) patvirtinto savivaldybių skolos limito

Savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų laikymąsi reglamentuoja Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės. Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4 punkte nurodyta, kad savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytą savivaldybių skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitų.

Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 60 procentų Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio. Pagal Įstatymo 5 priedą ir Savivaldybės tarybos patvirtintą Savivaldybės 2022 metų biudžetą⁷, prognozuojamos Savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio – 16 734,0 tūkst. Eur. Taigi, vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, Savivaldybės skola negali viršyti 10 040,4 tūkst. Eur.

Savivaldybės administracijos Planavimo ir finansų valdymo skyriaus (toliau – Planavimo ir finansų valdymo skyrius) pateiktais duomenimis, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2022 m.

⁶ Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“

⁷ Savivaldybės 2022 metų biudžetas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. T-10 „Dėl Savivaldybės 2022 metų biudžeto patvirtinimo“

kovo 31 d. buvo 2 126,4 tūkst. Eur ir sudarė 12,7 procento Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio. Savivaldybei paėmus ilgalaikę, ne daugiau kaip 694,2 tūkst. Eur, paskolą Savivaldybės skola sudarytų 2 820,6 tūkst. Eur arba 16,9 procento Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir neviršytų Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto savivaldybių skolos limito.

Ketinama imti ilgalaikę paskola neviršys Seimo patvirtinto savivaldybių metinio grynojo skolinimosi limitu

Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad savivaldybės, kurios biudžetas planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatomis, metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų dėl 2022 metams prognozuojamo neigiamo produkcijos atotrūkio nuo potencialo.

Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta nuostata, kad kiekvienas valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, kurio planuojami asignavimai neviršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad to biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo biudžeto politikos kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4.2 papunkyje nurodyta, kad į savivaldybės metinio grynojo skolinimosi limitą įskaitomas einamaisiais biudžetinais metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų gražinti kreditoriams lėšas pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje.

Pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą Savivaldybės 2022 metų biudžetą, Savivaldybės biudžeto pajamos – 33 780,5 tūkst. Eur. Savivaldybės 2022–2024 metų strateginiame veiklos plane⁸, Savivaldybės 2022 metų biudžete, Planavimo ir finansų valdymo skyriaus pateiktame Savivaldybės finansinių įsipareigojimų gražinimo grafike numatyta, kad Savivaldybė 2022 metais gražins 565,0 tūkst. Eur ilgalaičių paskolų. Taigi, vadovaujantis Įstatymo, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo ir Savivaldybių skolinimosi taisyklių nuostatomis, Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1 071,7 tūkst. Eur (506,7 + 565,0). Savivaldybei paėmus ilgalaikę, ne daugiau kaip 694,2 tūkst. Eur, paskolą Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma neviršytų Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyto savivaldybių metinio grynojo skolinimosi limitu.

Ketinamos imti ilgalaičės paskolos paskirtis atitinka teisės aktuose nustatytus savivaldybių skolinimosi principus

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos ir skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaičes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir gražinimo terminas ne tais pačiais biudžetinais metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skolinimams įsipareigojimams vykdyti. Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių 6 punkte įtvirtinta nuostata, kad Savivaldybė ilgalaičes paskolas gali imti tik investicijų projektams, įrašytiems į Savivaldybės strateginio veiklos plano programas.

Planavimo ir finansų valdymo skyriaus pateiktais duomenimis, ketinama imti ilgalaičė paskola bus naudojama investicijų projektams „Naujosios Akmenės sporto rūmų atnaujinimas ir sveikatingumo komplekso įrengimas adresu: Žemaitijos g. 2, Naujoji Akmenė“ ir „Akmenės rajono Ventos gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriaus „Berželis“ pastato atnaujinimas“ finansuoti. Pagal Savivaldybės 2022–2024 metų strateginį veiklos planą:

⁸ Savivaldybės 2022–2024 metų strateginis veiklos planas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. T-9 „Dėl Savivaldybės 2022–2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“

- investicijų projektas „Naujosios Akmenės sporto rūmų atnaujinimas ir sveikatingumo komplekso įrengimas adresu: Žemaitijos g. 2, Naujoji Akmenė“ (kodas 03.01.01.01.07) bus įgyvendinamas pagal Investicijų programos (kodas 03) uždavinio „Modernizuoti savivaldybei priklausančius pastatus, gerinant jų būklę ir energetines charakteristikas“ (kodas 03.01.01) priemonę „Savivaldybės viešosios paskirties pastatų atnaujinimas“ (kodas 03.01.01.01);

- investicijų projektas „Akmenės rajono Ventos gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriaus „Berželis“ pastato atnaujinimas“ (kodas 03.01.01.02.07) bus įgyvendinamas pagal Investicijų programos (kodas 03) uždavinio „Modernizuoti savivaldybei priklausančius pastatus, gerinant jų būklę ir energetines charakteristikas“ (kodas 03.01.01) priemonę „Administracinės, bendruomeninės ir kitos paskirties pastatų atnaujinimas“ (kodas 03.01.01.02).

Taigi ketinamos imti ilgalaikės paskolos paskirtis – investicijų projektų, įgyvendinamų pagal Savivaldybės 2022–2024 metų strateginį veiklos planą, finansavimas – atitinka Biudžeto sandaros įstatyme ir Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklėse nustatytus savivaldybių skolinimosi principus.

Pažymėtina tai, kad Savivaldybės administracija turi kontroliuoti ir vykdyti priemones, kad būtų užtikrinta Savivaldybės biudžeto balanso rodiklio atitiktis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo reikalavimams.

Atkreiptinas dėmesys į Įstatymo 13 straipsnio 3 dalies reikalavimą, kad savivaldybės 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) turi būti ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms gražinti).

Savivaldybės kontrolierė

Audra Jokubauskienė